

III ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ ТА МИСТЕЦТВІ»

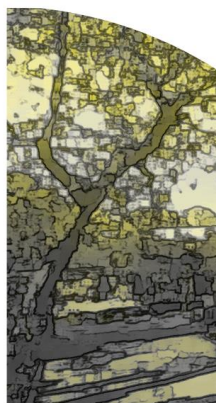
ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШІНСЬКОГО

Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

ХУДОЖНЬО-
ГРАФІЧНИЙ
ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ДИЗАЙНУ

23-24 КВІТНЯ 2026 Р.
м. Одеса, Україна

Міністерство освіти і науки України

**Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
художньо-графічний факультет
кафедра професійної освіти та дизайну**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ
ТА МИСТЕЦТВІ»**

23-24 квітня 2026 р.

Одеса, 2026

УДК: 378:[37+7]:001.895

I-66

DOI: 10.5281/zenodo.21358452

Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (*протокол № 15 від 25.06.2026 р.*)

Рецензенти:

Бредньова Віра Петрівна, кандидат технічних наук, професор кафедри
нарисної геометрії та інженерної графіки Одеської державної академії
будівництва та архітектури;

Бартенєва Ірина Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

I-66 Інноватика в освіті, дизайні та мистецтві : матеріали III Всеукраїнської
науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса,
23-24 квітня 2026 року. Одеса: Університет Ушинського, 2026. 301 с.

До збірника увійшли матеріали III Всеукраїнської науково-практичної
конференції «Інноватика в освіті, дизайні та мистецтві», яка відбулася у
Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» 23–24 квітня 2026 року. Матеріали
конференції відображають науково-дослідницькі та методично орієнтовані
підходи, а також сучасні тенденції використання інновацій і висвітлюють
актуальні проблеми освіти, дизайну та мистецтва в контексті сьогодення.

Збірник призначений для науковців (докторантів, аспірантів),
здобувачів вищої освіти вітчизняних і зарубіжних закладів, педагогічних
працівників різних типів освітніх установ, а також художників, дизайнерів і
представників творчих індустрій.

Відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності в
текстах доповідей несуть їх автори.

© Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського», 2026

© Колектив авторів, 2026

«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ ТА МИСТЕЦТВІ»

23-24 квітня 2026 р.

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

Штайнер Тетяна Віталіївна – викладачка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Заступник голови:

Лісогор Алла Вікторівна – викладачка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Відповідальний секретар конференції:

Шедіна Світлана Віталіївна – викладачка-стажистка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Твердохлібова Яніна Миколаївна – виконувачка обов'язків деканки художньо-графічного факультету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Усов Валентин Валентинович – завідувач кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор фізико-математичних наук, професор;

Колесова Олена Анатоліївна – кандидатка філософських наук, старша викладачка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Кібіч Денис Олександрович – доктор філософії, викладач кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Страутман Лінда Леонідівна – асистентка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Орос І. В. СУЧАСНА ДРУКОВАНА ГРАФІКА: ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ КНИЖКОВОГО ЗНАКА (ЕКСЛІБРИСА)	245
Салфетенко Ю. О., Котова О. О. ІМЕРСИВНІ МЕТОДИ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ПЕЙЗАЖНОГО ЖИВОПИСУ	248
Самеляк Є. І., Пономаренко М. В. КВІТКОВІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТІ АЛЛИ ГОРСЬКОЇ: ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО РІШЕННЯ	255
Соловійова К. О., Колесова О. А. ВІЗУАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ЮВЕЛІРНИХ БРЕНДІВ: ВІД ТРАДИЦІЇ ДО СУЧАСНОСТІ	260
Тарасенко А. А. ЕВОЛЮЦІЯ АЛЬБОМНОГО ВИДАННЯ: СИНТЕЗ ТРАДИЦІЙНОГО МИСТЕЦТВОЗНАВЧОГО АНАЛІЗУ ТА ЦИФРОВОЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ	264
Твердохлібова Я. М. ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ХУДОЖНИКІВ-ПЕДАГОГІВ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	270
Романов А. А., Пономаренко М. В., Богайчук Л. Р. КВІТИ ТА ПТАХИ ЯК МОТИВ ДЕКОРУВАННЯ ОДЯГУ	273
Рудой В. В. КЕРАМІКА МАЛИХ ФОРМ КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПОЄДНАННЯ ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАТИКИ	279
Фещенко Я. Я., Носенко А. І. ОБРАЗ ЛЮДИНИ У ХУДОЖНЬОМУ ТКАЦТВІ: ІСТОРИЧНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТА СПЕЦИФІКА ХУДОЖНЬОГО РІШЕННЯ	282
Шевела М. В., Котова О. О. СТВОРЕННЯ ТЕАТРАЛЬНОГО ОБРАЗУ В ПОРТРЕТІ ЗАСОБАМИ ЖИВОПИСУ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ	289
Юренко А. С., Щербакова Л. А. ХУДОЖНІЙ РОЗПИС НА СКЛІ: ЕВОЛЮЦІЯ ТА РОЗВИТОК У МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРІ	295

ХУДОЖНІЙ РОЗПИС НА СКЛІ: ЕВОЛЮЦІЯ ТА РОЗВИТОК У МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРІ

Юренко Анастасія Сергіївна

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
художньо-графічного відділення, факультету мистецтв,
Державного закладу «Криворізький державний педагогічний
університет», м. Кривий Ріг, Україна;*

Щербакова Людмила Анатоліївна,

*науковий керівник: старша викладачка кафедри образотворчого
мистецтва Державного закладу «Криворізький державний
педагогічний університет», м. Кривий Ріг, Україна*

Ключові слова: *художній розпис, розпис на склі, живопис на склі, художні стилі, техніка розпису на склі.*

Художній розпис на склі є давньою формою декоративно-прикладного мистецтва, що поєднує естетичну функцію з технологічною майстерністю. Витоки цього мистецтва сягають доби Візантійської імперії та Риму, яке упродовж століть зазнавало розвитку, збагачуючись різноманітними стилістичними формами, сюжетами й тематикою, відображаючи художнє мислення різних історичних епох. Водночас недостатня систематизація його розвитку, нечітке розмежування технік та обмежене висвітлення його ролі в сучасному мистецькому просторі зумовили необхідністю дослідження у межах кваліфікаційної роботи.

Упродовж свого історичного розвитку художній розпис на склі зазнавав суттєвих трансформацій, зумовлених змінами художніх стилів, технологічних можливостей і культурних потреб суспільства. Ще у цивілізаціях Месопотамії та Єгипту (III-II тис. до н.е.) скло виконувало як утилітарну, так і декоративну функцію. Єгипетські намистини (2500 р. до н.е.) свідчать про ранній розвиток склоробства,

де декор створювався за допомогою кольорових скляних ниток, що формували орнаментальні мотиви: зигзаги, хвилі та дуги.

У античний період (Давня Греція, Рим) скло виконувало не лише утилітарну, а й художню функцію, передаючи гру світла й кольору, про що згадував Пліній Старший у «Природничій історії» [3]. Основними техніками оздоблення були емалювання, золочення та гравіювання. У III ст. з'являється холодний розпис, який виконувався з внутрішнього боку скла для збереження зображення. Ці техніки залишалися актуальними упродовж III-IV ст. та вплинули на розвиток середньовізантійського мистецтва X-XIII ст.. Зазначені техніки дають уявлення про специфіку, художні можливості, а також визначають вплив технологічних прийомів на формування образної мови творів.

Подальший розвиток цих технік простежується у середньовічну добу. Художній розпис на склі набув системного розвитку в тісному зв'язку з формуванням мистецтва вітражу, яке досягло розквіту в готичних храмах Європи. Розпис емалями та гризайль дозволив деталізувати образи, моделювати обличчя, передавати складки одягу й орнаменти, що наблизило вітраж до принципів станкового живопису [4]. Серед найвідоміших збережених пам'яток вітражі Аугсбурзького собору, фрагменти з Ле-Мана та Пуатьє, ранні вікна Шартра й кліресторії Кентерберійського собору, в яких відображається сакральність архітектури та велич храмів. Тож можна спостерігати взаємозв'язок художнього розпису на склі з вітражем, що проявляється у спільності матеріалу, декоративних принципах і функціях, але у відмінностях технічного виконання та художній інтерпретації.

У добу Відродження центром склоробства стає острів Мурано у Венеції, де вдосконалюються техніки виготовлення та декорування скла. Зокрема, завдяки використанню срібної жовті й розширенню палітри кольорів, художники створювали яскраві, деталізовані композиції для сакральних і світських інтер'єрів. Британський історик Чарльз Вінстон, піонер наукового дослідження середньовічних і

ренесансних технік розпису на склі, заклав основи сучасного розуміння художніх та технічних особливостей цього мистецтва [4].

У XVIII столітті поряд із розвитком мистецтва вирішення внутрішнього простору інтер'єрів, формується новий напрям розпису на склі, орієнтований на створення інтимних і портативних панелей, призначених для житлового простору. Вони слугували декоративним елементом інтер'єру, що модулював природне світло, і водночас були соціальним маркером статусу власника.

У стилі модерн розвиток скляного мистецтва пов'язаний, зокрема, із творчістю таких митців, як Луїс Комфорт Тіффані та Еміль Галле. Вони здійснювали розпис скла у техніках гравірування, кислотного травлення та багатошарового скла, створюючи композиції з рослинних мотивів і сюжетні сцени, які безпосередньо нагадують розпис на склі [2].

Простежуючи еволюцію цього виду мистецтва від найдавніших цивілізацій, через античну культуру, середньовічне вітражне мистецтво, добу Відродження та модерн до сучасного етапу можна встановити, що на кожному етапі розвитку художній розпис на склі набував нових форм, технік і функціонального призначення – від сакрального до декоративного. Цілісне уявлення про взаємозв'язок розпису на склі з іншими видами мистецтва, зокрема вітражем, іконописом та декоративно-прикладним мистецтвом розширює художнє мислення та творчий підхід. Поглиблення знань з цього виду мистецтва дає розуміння особливостей роботи із зворотним зображенням, послідовністю нанесення фарб та ролі матеріалів у створенні художнього образу.

Українське малярство на склі сформувалося під впливом європейських традицій, проте набуло самобутнього характеру. Стверджуючись на основі народної ікони, зображення наносилось із зворотної сторони поверхні скла, поєднуючи лаконічну декоративність, обмежену палітру та ритмічну лінію, створюючи площинні, виразні образи [2]. Використовуючи звичайне скло, олійні фарби та бензин, як в'язучу речовину, народні майстри створювали унікальні розписи, застосовуючи метод розтікання фарби та забезпечуючи рівномірне декоративне заповнення площини [1].

Основні осередки розвитку наївного мистецтва виявлено на Гуцульщині, Покутті, Буковині, Закарпатті, де сформувалися локальні художні традиції [5]. Зокрема, творчість родини Німчиків, з Покуття, є

прикладом поліхромного (багатоколірного) малярства на склі. Сучасні дослідження підтверджують притаманність українським іконам на склі виразної декоративності, площинності, символізму кольору та самобутньої стилістики. Важливо зазначити, що наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. малярство на склі зберігається у двох форматах – як форма народного мистецтва, а також інтегрується у сучасну художню практику, зокрема в дизайн інтер'єру, декоративне мистецтво та авторські мистецькі проекти.

У підсумку можна стверджувати, що вивчення особливостей української традиції малярства на склі сприяє усвідомленню його самобутності та цінності, як складової національної культурної спадщини та постає важливим підґрунтям для використання традиційних мотивів у власній творчості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Берлач О. П. Волинський наїв. Особливості народного малярства на склі (на прикладі народних умільців малярського осередку с. П'ятикори. URL : https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/11825/1/naive_art.pdf (дата звернення: 7.04.2026).
2. Гаврилко Н. А. Колір, композиція і пошуки синтезу мистецтв у творчості Івана-Валентина Задорожного. *МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія*. 2009. Вип. 6. С. 54-62.
3. Antonaras A. An Introduction to the History and Technology of Ancient Glass Production. URL : https://www.getty.edu/publications/ancient-glass/intro/?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 7.04.2026).
4. Brown S. Medieval Stained Glass and the Victorian Restorer. *Interdisciplinary Studies in the Long Nineteenth Century*. 2020. № 30. DOI: <https://doi.org/10.16995/ntn.2901> (дата звернення: 8.04.2026).
5. Triska O. The Hutsul-Pokuttia folk icons on glass as a source of inspiration for contemporary Ukrainian painting and iconography. *Sacrum et Decorum*. 2024. Vol.17. PP. 100-125. DOI: <https://doi.org/10.15584/setde.2024.17.5> (дата звернення: 8.04.2026).